

## **Bijlage 2      Notitie Tijdelijke wet maatregelen Covid-19**

### **1.      Doelstellingen van de wet**

- Bieden van de noodzakelijke wettelijke grondslag voor de inbreuk op grondrechten die door de coronamaatregelen gemaakt wordt;
- Het duidelijk beleggen van verantwoordelijkheden in de verdere aanpak van de coronacrisis;
- Het versterken van de democratische controle op de maatregelen.

### **2.      Raamwerk**

- *Wet:* in de wet worden per afzonderlijke maatregel specifieke bevoegdheidsgrondslagen geregeld en de voorwaarden/uitzonderingen die bij de uitoefening van bevoegdheden gelden.
- *Ministeriële regeling:* de ministeriële regeling bevat nadere regels ter uitoefening van die bevoegdheden. In die regeling kan binnen de door de wet bepaalde ruimte al naar gelang van omstandigheden worden op- of afgeschaald.
- *Ontheffingen burgemeester:* de burgemeester kan onder bepaalde voorwaarden ontheffing verlenen van de bij of krachtens de wet geldende voorschriften.

### **3.      Bevoegdhedenverdeling**

#### **Rol Burgemeester**

##### *Algemeen*

Draagt zorg voor uitvoering en handhaving van maatregelen die via de ministeriele regeling landelijk, regionaal of lokaal worden opgelegd.

##### *Ontheffingsmogelijkheid*

De burgemeester kan, met het oog op bijzondere omstandigheden, ontheffing verlenen van de ministeriele regels, als het gaat om:

- Groepsvorming;
- Het niet openstellen of voorwaarden voor openstelling van publieke plaatsen;
- Evenementen;
- Regels over hygiënemaatregelen/persoonlijke beschermingsmiddelen, beroepen waarbij een veilige afstand moet worden gehouden, het gebruik van publiek toegankelijke voorzieningen, de bezettingsgraad van plaatsen waar tegen betaling verblijf/overnachting wordt aangeboden, het gebruik van alcohol openbare plaatsen.

Mits de ministeriële regelingen daar ruimte voor bieden, na advies van de GGD ingewonnen te hebben en als dit het belang van de bestrijding van de epidemie zich daartegen niet verzet. Hoewel dat niet direct uit de wet blijkt, maar wel zo lijkt te worden geïnterpreteerd (door de Raad van State) moet het bij ontheffingen steeds gaan om een enkel, bepaald geval, op basis van bijzondere omstandigheden. Dat betekent dat geen ontheffing kan worden verleend voor alle evenementen maar wel voor een bepaald evenement vanwege bepaalde voor dat evenement geldende bijzondere omstandigheden.

### *Aanwijzingen en bevelen*

- **Zorgplicht publieke plaatsen:**  
Als degene die de zorgplicht heeft voor een publieke plaats er niet voor zorgt dat bezoekers zich aan de geldende regels (kunnen) houden, kan de burgemeester een aanwijzing geven en in spoedgevallen een bevel.
- **Zorgplicht besloten plaatsen (niet een woning) waar geen beroep of bedrijf wordt uitgeoefend:**  
Als degene die de zorgplicht heeft voor een besloten plaats er niet voor zorgt dat toegelaten personen zich aan de geldende regels (kunnen) houden, kan de burgemeester een aanwijzing geven en in spoedgevallen een bevel (als er wel een bedrijf of beroep wordt uitgeoefend is de minister bevoegd).
- **Openbare plaatsen:**  
Als de burgemeester vindt dat op een openbare plaats de aanwezigen de geldende regels niet in acht (kunnen) nemen, of bij ernstige vrees daarvoor, kan de burgemeester de bevelen geven die nodig zijn om naleving van de regels te verzekeren.
- **Besloten plaatsen (niet een woning):**  
Als door een gedraging of activiteit in/vanuit een besloten plaats (niet een woning) een ernstige vrees voor de onmiddellijke verspreiding van het coronavirus ontstaat, dan kan de burgemeester de bevelen geven die nodig zijn om de gedraging of activiteit te beëindigen en de aanwezigen bevelen om onmiddellijk te vertrekken.

### *Handhaving*

De burgemeester mag een last onder bestuursdwang opleggen ter handhaving van regels op publieke plaatsen en evenementen. Eveneens bij het niet naleven van regels op openbare plaatsen, publieke plaatsen of een ruimte in een besloten plaats (geen woning) waar geen beroep of bedrijf wordt uitgeoefend. De burgemeester mag een last onder dwangsom opleggen ter handhaving van regels indien de overtreding wordt begaan op een openbare of publieke plaats of een besloten plaats indien het geen ruimte betreft waar een beroep of bedrijf wordt uitgeoefend.

### *Verantwoording en betrekken raad/college*

De burgemeester is aan de raad verantwoording verschuldigd over het gevoerde bestuur en waarborgt de betrokkenheid van de gemeenteraad en het college bij dat bestuur. De burgemeester verstrekt de wethouders de informatie die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Dit impliceert dat de raad en het college vooraf worden meegenomen in het door de burgemeester te voeren beleid en achteraf over het gevoerde beleid. Daar waar de burgemeester in spoedgevallen handelt zal het in de praktijk niet altijd mogelijk zijn om de raad en het college vooraf te betrekken.

### *Verstrekken info aan Minister*

De burgemeester verstrekt lokale cijfers en andere lokale informatie over de epidemie en het gevoerde bestuur aan de minister, via de voorzitter van de veiligheidsregio.

## **Rol Raad**

Controleert de burgemeester in het te voeren bestuur, zowel vooraf als achteraf. De rol van de raad wordt beperkt doordat de voorzitter van de veiligheidsregio en de minister, de burgemeester in het te voeren bestuur kunnen overrulen en bevoegdheden over kunnen nemen. De voorzitter van de veiligheidsregio moet daarover dan verantwoording aan de raad afleggen.

## **Rol voorzitter van de veiligheidsregio**

Informatief en coördinerend. De informatievoorziening over de stand van zaken over de epidemie in de regio blijft een taak van de voorzitter van de veiligheidsregio. Daarnaast – hoewel dit niet direct uit de wet volgt – kan een coördinerende rol voor de voorzitter worden aangenomen. De voorzitter van de veiligheidsregio kan namelijk in de bevoegdheden van een burgemeester treden en deze overnemen als een burgemeester ontheffingen verleent. Het moet dan gaan om ontheffingen waarvan de voorzitter van de veiligheidsregio vindt dat die een effect hebben op omliggende gemeenten en die vanuit de bestrijding van de epidemie ongewenst zijn of als een burgemeester in de handhaving van opgelegde maatregelen achter blijft of andere keuzes maakt. Door een coördinerende rol te laten vervullen door de voorzitter van de veiligheidsregio kan worden voorkomen dat deze in de bevoegdheden van een burgemeester moet treden. De coördinerende rol is dus eigenlijk een rol die op verzoek van de gezamenlijke burgemeesters kan worden vervuld, niet een wettelijk rol die de wetgever aan de voorzitter van de veiligheidsregio heeft toebedeeld.

Het treden in de bevoegdheden van een burgemeester kan de voorzitter van de veiligheidsregio overigens uit eigen beweging doen of op aanwijzing van de minister. Hij kan ook de minister aanbevelen om een aanwijzing te geven. Als het komt tot het treden in bevoegdheden van de burgemeester is de voorzitter van de veiligheidsregio daarover verantwoording verschuldigd aan de lokale gemeenteraad (dat geldt niet voor de minister als deze rechtstreeks in de bevoegdheden van de burgemeester treedt). De mogelijkheid tot treden in de bevoegdheden van een burgemeester door de voorzitter van de veiligheidsregio of de minister geeft aan dat er geen vrije rol voor de raad is weggelegd in het maken van keuzes op het gebied van handhaving of het verlenen van ontheffingen.

## **Rol minister**

Bij ministeriële regeling kan de minister landelijke, regionale of lokale maatregelen opleggen en (laten) handhaven. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt:

- Binnen en tussen gemeenten;
- Tussen personen, op basis van leeftijd;
- Tussen activiteiten;
- Tussen openbare, publieke en besloten plaatsen of gedeelten daarvan.

Uitsluitend de minister is binnen de gemeente verantwoordelijk voor:

- Zorgaanbieders en zorglocaties;
- Personenvervoer;
- Onderwijsinstellingen;

- Kinderopvang (de minister kan de burgemeester opdragen locaties aan te wijzen die tot 24 uur per dag en 7 dagen per week kinderopvang bieden).

De minister kan regels stellen over:

- Hygiënemaatregelen en persoonlijke beschermingsmiddelen (niet in een woning);
- De uitoefening van beroepen waarbij geen afstand kan worden gehouden;
- Het gebruik van publiek toegankelijke voorzieningen;
- De bezettingsgraad van plaatsen waar verblijf/overnachting tegen betaling wordt aangeboden;
- Het gebruik of voor consumptie gereed hebben van alcoholhoudende drank op openbare plaatsen.